

Do vody chčijů žáby

Karolína Kawuloková

3. místo v II. kategorii

Byl jeden z teplejších zářijových podvečerů a po břehu novomlýnských nádrží se pomalu procházel pár mladých mužů, oba měli propletené ruce za zády a zamyšleně se dívali v dál.

„More,“ zašeptal jeden z nich, aby nenarušil mystickou atmosféru, „my sme normalně u moře!“

„Ty vole, Janko, ty seš vůl...“ zakroutil druhý nevěřičně hlavou. „Jsme na Moravě, vole! Odkdy je na Moravě slaná voda?!“ Janek zvedl obočí a pokrčil rameny.

Janek byl podsaditější postavy, havraní hřívá mu padala do blyštivých očí, vousy mu zakrývaly jizvy po mnoha bitvách a trocha pivního bříska mu před oněmi boji zase chránila žebra. Nikdy si nebyl zcela jist, kde přesně je moře, co za ženskou je ta známá Mona Lisa či proč v zimě to slunko nehřeje i přesto, že svítí jako prase, nicméně nic z toho mu nezabránilo rozvinout své podnikání ve svém rodném městě – Ostravě. V přesvědčení, že největší vzdělání mu poskytne sám život, opustil české školství již ve čtrnácti letech a ve spolupráci se známými firmami započal svou kariéru distribucí léčivé bylinky, jejíž účinky sám pravidelně zkoušel, aby své klienty zásoboval jen ověřeným a kvalitním zbožím. Obchod léta kvetl a s ním vzrůstalo i Jankovo sebevědomí, což se mu zanedlouho vymstilo; jednoho večera, omámen dobrým materiálem, bohémsky krácel po Stodolní a všimnuv si muže opírajícího se o hospůdku Sherlock, začal mu nabízet ono konopí. Co však nezaregistroval, byla černá čepice s razícím nápisem POLICIE. Byl odsouzen k trestu odnětí svobody, a to po dobu čtyř let.

Právě ve vězení se seznámil s Honzou. Pat poznal Mata. Honza byl vyšší postavy, světlé vlásky v punkovém střihu doprovázely oči barvy nebeské modři, jeho tvář se leskla nikoliv dokonalou péčí o pokožku, nýbrž nespočtem kovových kroužků v obočí, nose či rtech. Na rozdíl od Janka svá žebra vystavoval na odív, ba své tělo zvýraznil několika potetovanými plochami. Charakteristický byl i jeho pozdrav: „Nazdááár, volééé!“ Honza byl totiž z Prahy, Ostravu navštívil za účelem vyloupit benzínku. Dle svých výpočtů usoudil, že tam na východě ho nikdo nemůže znát, navíc v Ostravě se určitě loupí dnem i nocí, a tudíž je zcela v bezpečí. Nechal se inspirovat

dokumenty typu Kriminálka Anděl; na hlavu si navlékl černé punčochy, v nichž vystříhl základní díry pro oči, ústa a kohouta na hlavě a s maketou pistole vtrhl do Shellky. Sice byl trochu nervózní ze svého prvního aktu, situaci ale zvládl bravurně. Rozveselen svým úspěchem a nebyvalým jměním, rozhodl se dopřát si před odjezdem zpět do Prahy jeden párek v rohlíku na hlavním nádraží. Prodavače však trochu udivila jeho peněženka ve formě igelitové tašky, přivolaná policie pak vše vyřešila.

Honza pobýval s Janem celou dobu na stejné cele. Zjistili, že byt' jsou z opačných stran státu, jejich záliby jsou takřka stejné. Sblížili se natolik, že se mezi nimi vytvořilo silné pouto, jako mezi bratry. O půlnoci jednadvacátého srpna si navzájem propletli malíčky a slíbili si doživotní věrnost. Následující měsíc je oba propustili za dobré chování. Rozhodli se začít nový život, opustit ta města, která je zkazila. Vydali se na Moravu.

„Tak to zkus, more,“ řekl Janek, chtěje si ověřit, že vskutku nestojí u Moravského moře.

„Jak já, ty vole! Si to zkus sám, ty vole!“ odvětil Honza. Oba přistoupili blíže břehu, stojíce na špičkách hleděli na zakalenou vodu. Janek se pomalu bojácně shýbal k hladině, když v tom je z koncentrace vytrhl hluboký starý hlas.

„Vodu nepijte.“

Oba sebou trhli.

„Tu vodu nepijte,“ ozvalo se znova, hlas byl za nimi. Otočili se a spatřili starého dědečka sedícího na plochem balvanu a koufícího tabák z vyřezávané dýmky.

„Do vody chčijů žáby,“ pronesl a vypustil kroužky kouře. Pomalu pokyvoval hlavou. „Tož co, hoši, na brigádku, na brigádku?“

Janek pokrčil rameny, mluvčí Honza odpověděl: „Jó, to my bychom rádi pracovali, jenže kde, dědo?“ rozhodil ruce.

Dědeček se napřímil. „Kde?!“ zahřměl. „Tož je vinobraní, chalani! Práce je tu více než dost!“ I vstal a vydal se nahoru, směr centrum vesnice Dolní Věstonice.

„Venco, máš tu nové brigádníky,“ představil Honzu a Jana místnímu starostovi, který vlastnil většinu místních vinic. Inženýr Václav si hladil svůj plnovous a bystrým okem si oba pracanty prohlížel.

„Tož, povězte mi něco, hoši. Už jste někdy pracovali na Moravě?“ otázal se starosta. Janek, znám svou bohumilou upřímností, řekl, že v životě nerobil nic, natož cosi na Moravě. Honza jen přitakal.

„Tož nevadí, hoši,“ mávl starosta rukou, „jste mladí, všecičko sa naučíte. Sběr začíná v pondělí. Moje vinice je támhle,“ ukázal v dál, směrem ke zřícenině Děvičky. „Jo, ale oslava vinobraní bude už tuto sobotu, jakože zítra, tady u Langrů. Já to chtěl mít až příští týden, ale to všici zas kajsi jedů. Tož, hoši, nezapomeňte přijít!“ Starosta Václav na oba přátelsky mrknul, čímž uzavřel školení a Janové mohli odejít.

Mlčky seděli na děvičkovských zdích, shlíželi dolů, kochali se pohledem na pálavské údolí, avšak jejich mysl byla vzdálená na míle daleko. Oba přemýšleli nad svým předsevzetím. Řekli, že budou pracovat. Že nebudou krást. Že budou žít čestným životem a budou pomáhat druhým.

Najednou však vyvstala otázka. Nikoliv *proč*, nýbrž *jak*. Ono je totiž žít normálně poměrně složité, zejména pak tehdy, když k tomu vlastně nemáte žádné prostředky. A začít svou životní kariéru brigádou? Co z toho vlastně budou mít? Tisícovku a dobrý pocit z vykonané práce...?

„Ty vole, Janku,“ pronesl po dlouhé chvíli Honza, „já nad tím trošku přemejšlel.“ Odmlčel se. „My vlastně k tomu řádnému žití nemáme žádný prostředky. Jakože, chápeš to, vid’? V dnešní době třeba ty byty nebejvaj úplně levný a my nemáme vůbec nic, ty vole...“

„A co s tym chceš robit, more? Jako, ta naše situace je fest na cypa, ale...“

„Heleď,“ přerušil Janka Honza, „určitě tě napadlo to samý.“

„Ne,“ zakroutil Janek hlavou, „mě nenapadlo nic.“ Poškrábal se ve vlasech. Přemýšlel, pak se obrátil čelem k Honzovi: „Hej more, fakt nic.“

Honza se trochu smutně usmál a začal Jankovi pomalu vysvětlovat svůj dokonalý a geniální plán, dovršení života starého a početí nového. Poslední zločin.

Do sklípku rodiny Langrů Janové přišli kolem osmé hodiny večerní a to byla oslava už v plném proudu. Nepřišli s prázdnýma rukama, sami přinesli několik lahví vína, aby toho večera nenastal žádný zádrhel. Honza, protože pocházel z Čech, byl toho názoru, že na dostatečné vyřízení člověka stačí půl litru vína na osobu. Janek, rodilý Ostravák, se pro jistotu spíše přikláněl k litru a půl.

„Hoši!“ Starosta Václav si jich všiml a už se k nim s úsměvem řítit se skleničkou v ruce. „Jé, vy jste hodní,“ usmál se, když spatřil lahvinky a ukázal na stoleček, kde je mohou odložit. Dovedl je ke stolu, kde seděli další obyvatelé Moravy, mezi nimiž byl i onen starý dědeček s vyřezávanou dýmkou, starostova manželka a dcery, místní farář a další dva mladí chalani, kteří do Věstonic jezdili každoročně právě na brigádu. Oba Janové si sedli ke kraji stolu, starosta před ně okamžitě postavil dvě skleničky, do nichž nalil zlatavě bílé víno.

„Veltlínské červené, chlapci, to si pošmáknete, dobrý ročník!“

Honza na to koukal, nevěda, zda je větší debil on nebo Moraváci, poněvadž jasně viděl, že to *červené* je spíše žluté, nicméně své myšlenky nevyslovil, jen se usmál a poděkoval. Starosta Václav pozvedl číši: „Tak tedy na úrodu!“ zvolal a všichni u stolu si slavnostně cinkli skleničkami. Honza si dopřál jeden lok, Janek taktéž, byť Jankův lok byl o objemu celé skleničky. Podívali se na ostatní. Starosta držel sklenici v ruce a s přimhouřenýma očima pozoroval víno v ní. Pak ke sklenici přiblížil nos a minutu zase nic nedělal. Pak několikrát vínem zakroužil ve skleničce a opět k němu přičichnul. Nakonec svůj jazyk smočil kapkou vína, kterou ještě následující půlhodinku přelával v ústech.

„To je v háji, ty vole,“ zašeptal poráženecky Honza. „S takovou je v životě neopijeme.“

„Neboj, more,“ řekl s klidem Janek, zvedl se a přinesl dvě lahve vína. Položil je na stůl a s lehkou nervozitou pravil: „No, kurde, že my tu tak na na-na-navštěvě,“ koktal, „no, my tu těž zebralei něco s sebou...“

Starosta Václav se opět chopil rozlévání. „Chardonnay, pánové,“ pravil a položil lahev na stůl. „Tož, uvidíme, uvidíme...“ zašeptal dědeček a nedůvěřivě se podíval na skleničku.

Moraváci uskutečnili stejný proces. Dědeček se při každé další fázi ochutnávání vína mračil čím dál více. Jakmile jeho čelo mělo tvar radiátorů, napil se, ale okamžitě tekutinu vyplivl zpět do sklenice.

„Fuj!“ vykřikl. „Dá sa vypit’? Nėdá sa vypit’! Dá sa svarit’? Nėdá sa svarit’! Dá sa to Pražákom!“

„Pane Stodolo!“ okřikl dědečka pan farář, sepjál dlaně a podíval se vzhůru na strop, potažmo na nebe.

„Pane farář, tož to já si kazit zdraví nebudu. Andreji,“ zavolal na malého klučinu z vedlejšího stolu, „přines mi tu slivovičku ze sklepa!“

„Vidiš to, more, všechno máme pod kontrolou,“ zašeptal suverénně Janek Honzovi, ačkoliv jeho samotného vyřešení situace překvapilo ještě více. Honza obdivně pokýval hlavou.

Andrej zanedlouho přinesl tři lahve čiré tekutiny a podnos štamprlí a vše se rozběhlo. Cimbálka hrála písničky zpěvné, radostné, milostné, Moraváci tančili a výskali, Janové se radovali, že se všichni opijí sami a oni se nemusí příliš snažit...

Byl to krásný večer. Když už na každého Moraváka padla jedna lahev slivovice a dvě lahve vína, ručička na kostele se blížila ke třetí hodině ranní a už i pan farář šel spát, vyplížili se Janové nenápadně ze sklípku až nahoru k vinicím. Vinice byly pokryty plastovou sítí proti náletům ptactva, Honza tam však už v pátek večer vystříhl menší díru a Janek přinesl několik zcizených velkých kbelíků. Oba z kapes vytáhli nůžky a jali se činit zločin.

„Janku, fakt si musíme pohnout, za chvíli se rozední. Do půl šestý musíme bejt dole.“

Janek neztrácel čas slovy, jeho obratné ruce se pohybovaly neuvěřitelnou rychlostí. Cvak, cvak. Kbelíky se plnily a k ránu se unavení muži s radostným zadostiučiněním podívali na vinohrad. Snесли všechny kbelíky dolů a hledali díru v síti, aby se mohli dostat dolů a rychle utéct.

„Ty vole,“ svraštil Honza po chvíli hledání čelo, „kde to je?“

„Hej, more, ja to ne-nestříhal. Jak mam vědět, kaj to je?“

„Janku,“ vypísknul nervózně Honza, „to je v prdeli! Víš, jak dlouho to trvalo?!“ Hledali dál, ale stále nic nemohli najít. Malých oček sítě jakoby stále přibývalo, sama síť houstla.

„Janku,“ škytl Honza, „póď, musíme hledat! Simtě, kolik´s toho vypil?!“

„Špetku, more. Nasrat s tou dirou. Du spat,“ odříhnul si Janek a jak řekl, tak i udělal a jako unavené nemluvně se schoulil do trávy.

„Janku,“ vzlykl Honza a s třesoucími prsty zkoumal síť lemující vinici.

V sedm ráno se starostovi inženýru Václavovi, který se šel před mší naposledy podívat na letošní úrodu, naskytl pohled na chrápajícího Ostraváka a plačícího Pražáka brumlajícího cosi o žábách, pochcané vodě a dírách v síti. Starosta prošel prostříhanou dírou, která byla umístěna pět metrů od tragikomické dvojice. Jakmile vedle nich spatřil nádoby plné vinné révy, vykulil oči a ze své kapsy vytáhl placatku se slivovicí.

„Sanctus Špiritus, ty vole,“ napil se, nevěře vlastním očím. Chvíli ještě stál a Jany pozoroval, poté se odebral dolů.

Po mši poprosil kněze a dalších několik mužů o pomoc s vyřešením případu, poněvadž sám si nebyl jist, jestli akce, kterou brigádníci uskutečnili, byla pokusem o porušení zákona či naopak nebesky dobrý skutek.

Policie akci shledala jako přestupek (vstup na cizí pozemek byl již dříve majitelem víceméně schválen, nicméně muži se pokusili odcizit majetek ve výši přibližně 50 tis. Kč), pokuta byla stanovena ve výši 1000 Kč. Starosta dal Janům patnáct stovek korun jako odměnu za vykonanou práci a daroval jim lahev Pálavy s lehkým napomenutím, ať příště počkají až do rána.

Byl jeden z teplejších zářijových podvečerů a po břehu novomlýnských nádrží se pomalu procházel pár mladých mužů, oba měli propletené ruce za zády a zamyšleně se dívali v dál.

„More,“ zašeptal jeden z nich. „Já to nechápu.“

„Ty vole, Janko.“

Ticho.

„Ty vole, Janko, já to taky nechápu. Já myslel, že jsme je úplně vyřídili. Že dva dny nevstanou zpod stolu. A kdyby tam nebyla ta síť... a možná kdybychom se tolik neožrali...“ otrásl sebou Honza. Oba se zase odmlčeli a hleděli na nehybnou hladinu nádrže.

„Chlapci,“ ozval se za nimi hlas dědečka. Kouřil dýmku a kroužky dýmu se vznášely. Dědeček se usmál: „Moraváky neopiješ.“